

ПРОТОКОЛ № 110
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка на
Гражданския съвет към ВСС, проведено на 13.06.2025 г.

Днес, 13 юни 2025 г., петък, от 9:30 ч. в Зала за журналисти в сградата на Висшия съдебен съвет – гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 12, се проведе заседание в смесена форма – присъствено и дистанционно чрез видеоконферентна връзка, на Гражданския съвет към ВСС (ГС-ВСС), на което присъстват:

От страна на неправителствените и професионалните организации:

Г-жа Светла Дерменджиева – съпредседател на Гражданския съвет към ВСС от страна на НПО, представител на Асоциация „ФОРУМ”;

Г-жа Мария Карагьозова – председател на УС на Асоциация „ФОРУМ“;

Адв. Татяна Лисичкова – експерт на Асоциация „ФОРУМ“, упълномощена за днешното заседание да представлява Асоциацията на държавните съдебни изпълнители;

Г-н Тодор Балабанов – представител на Асоциация „ФОРУМ“;

Г-жа Любка Петрова – представител на Асоциацията на българските административни съдии, онлайн;

Инж. Павлина Желязкова – ПР на Българската асоциация на вещите лица и експерти;

Г-жа Десислава Михайлова – председател на Българската асоциация на съдиите по вписванията, онлайн;

Г-жа Пенка Велинова – член на УС на Българската съдийска асоциация;

Г-н Христо Колев – член на УС на Камарата на следователите в България;

Г-н Александър Николов – председател на Сдружението на администрацията в органите на съдебната власт, упълномощен за днешното заседание да представлява Сдружението на одиторите в публичния сектор, онлайн;

Г-жа Богдана Лазарова – председател на УС на Академията за изследвания в сигурността и отбраната;

Адв. Емил Георгиев – председател на УС на Обединението на свободните адвокати;

Г-жа Мила Георгиева – председател на Центъра за приложно-правни изследвания и практики;

Г-жа Емилия Николова – председател на Съюза на съдебните заседатели в България.

От администрацията на Висшия съдебен съвет:

Г-жа Кремена Капралова – експерт на ГС към ВСС;

Г-жа Ива Симеонова – експерт на ГС към ВСС;

Г-жа Валентина Тесовска – технически сътрудник на ГС към ВСС.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Разглеждане текуща информация, свързана с дейността на вещите лица и очаквани промени в нормативната уредба, приемане на решение.

Вносител: Светла Дерменджиева, съпредседател на ГС към ВСС.

2. Информация за съставен Инициативния комитет по учредяване на награда в памет на съдия Мария Ангелова.

Вносител: Българска асоциация на вещи лица и експерти.

3. Административно докладване:

3.1. На основание приети актове на ГС към ВСС, относно предложения за промяна на Глава осемнадесета в Закона за съдебната власт и за необходими промени, касаещи наказанията „глоба“, предвидени за конкретни престъпни състави в Наказателния кодекс;

3.2. На основание постъпило писмо от Асоциацията на прокурорите в България, за промяна на състава на Управителния съвет на Асоциацията и представител за ГС към ВСС.

4. Организационни въпроси.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Добро утро на всички! Откривам заседанието на ГС към ВСС на 13 юни 2025 г.

На 5 юни излезна това интервю с Министъра на правосъдието. Вие сте се запознали с материала където 51-то Народно събрание ще се занимае с промени, които касаят и недостига на квалифицирани вещи лица в транспортните престъпления и някои частични промени в това направление. По-важното е и причината, поради която включих и предложих тази точка в дневния ред е, че изказването, което прекалено акцентира ролята на вещите лица, нещо, което не се случвало от отдавна. Не, че не е имало работни групи, но тук се забелязва една сериозност и наистина желание нещата да се уредят в тази посока. И както знаем още от няколко години назад, идеята е на различни екипи в Министерството на правосъдието за създаване вече на закон – нещо, за което ние многократно сме настоявали. Тук, в изказването на министър Георгиев, чета дословно: „съобщи, че назначава работна група със задача да подготви закон за вещите лица, който да обхваща по документи около 5 200 души“ – явно, че има такава информация, „които да работят със закона и ще се уреждат всички експертизи по делата.“

Мисълта ми е, че – знаете, ГС-ВСС е бил изключително активен през много години назад, във връзка с регламентите и дейността на вещите лица. Знаете, в две работни групи още по Наредба № 1 сме участвали заедно, със сериозни резултати. След това участвахме – когато падна Наредба № 1, в Наредба № 2 също със сериозни резултати. Следим ги тези процеси, защото

считам, че всички членове на ГС-ВСС ясно осъзнават ролята и важността на вещите лица в целия процес, както и по отношение дейността на съдиите и т. н. – определят посоката и дават материал за всяко едно дело, където е необходимо да има експертиза.

Така, че моето предложение е, за щастие научаваме съвсем своевременно, че ще има такава работна група, да вземем да формулираме едно сериозно решение, което да изисква да бъдат включени представители на ГС-ВСС, като посочим, че ясно осъзнаваме тежестта и значението на този закон, за който винаги сме считали, че трябва да го има. И може би да приложим някои наши извадки или да не го затормозяваме – това очаквам от вас предложение дали да има други приложения с наши разработки, които в по-голямата част са касаели промени, допълнения и изменения в текстовете някога в Наредба № 1 и Наредба № 2.

Преди закона имяхме работна група – Христо Колев е тук, където едната част на работната група се занимахме с промените, а другата – в смисъл работната група в ГС към ВСС беше една. А пък втората част на дейността на тази работна група – може би и това да приложим, бяха доказателства, както и пример от други държави където има такъв закон. Ние доказахме необходимостта от създаването на такъв закон – може би това да извадим. Нали, Христо, си спомняш в тази част с превод на закон имяхме няколко.

/Шум в залата. Уточняват кои са участниците, включили се онлайн./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: След това отклонение, да си довърша мисълта. Предлагам да направим много сериозно искане да бъдат включени представители и считам да не посочваме за момента, защото доста от нашите организации биха имали интерес и за да не се ангажираме с хора или с бройка, а да бъде този път доста настоятелни и да изискваме. Да приложим нашето мнение – това, според мен, ще направи добро впечатление, защото много отдавна сме искали да има закон. Ето, сега Министъра инициира създаването на закон, това само ще бъде в негова подкрепа на неговата позиция. Считам, че така ще ни подкрепи, може и да сме от първите птичета. Аз много се радвам, когато всички помежду си четем пресата, следим медиите –

откъдето каквото чуем, не само да чакаме да излезе официално, трябва да се реагира веднага.

Това е предложението ми заедно с тази наша част от работата на онази работна група, която касаше изводи, препоръки и заключения защо трябва да има закон.

Давам ви думата за изказвания по тази точка и благодаря за вниманието.

Пропуснах да кажа – АДСИ, председател Мария Колева, е упълномощила Асоциация „ФОРУМ“. СОПС – Сашо, чуваш ли ме, упълномощен си от Величка Томова.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Чувам. Да, знам.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: И същевременно – АПБ още не са се включили, може би нямат възможност, но искам все пак да ви съобща, че има промяна в лицата по отношение участието на представителите на АПБ в ГС-ВСС. Няма вече да участва Ралица Първанова, посочили са друг – Елица Калпачка – председател и Десислава Петрова – зам.-председател. Официално са изпратили писмо и това ще бъдат представителите на Асоциацията в ГС-ВСС.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Колеги, да продължим по дневния ред.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Преди това да ви упълномоща за следващото заседание, може ли да си запишете?

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Техническият сътрудник ще го впише в протокола, като се обяви датата за следващото заседание.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Искам да упълномоща Асоциация „ФОРУМ“ за следващото заседание, защото няма да съм в България.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Предлагам да преминем към разискване на т. 1. Г-н Георгиев искаше думата, заповядайте.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Подкрепям инициативата, както е предложена. Ние в предходни заседания на ГС-ВСС сме обсъждали въпроса с вещите лица и от ОСА сме давали и становище в подкрепа на позицията за изготвяне на закон, уреждане на законодателно ниво на въпроса за вещите лица. В тогавашното си

становище застъпихме идеята, че преди да се пристъпи към изготвяне на законопроект е добре да се изготви концепция, по която да се върви. Да се вземат принципните положения, да се види около какви принципи би бил изграден един такъв закон, уреждащ дейността на вещите лица. Да видим с какво той ще награди точно и действащата в момента уредба – мисля, че има две наредби, които уреждат дейността на вещите лица. Да се види какъв ще бъде входа, етичните стандарти, които ще трябва да се прилагат по отношение работата на вещите лица, защото ние, като практикуващи адвокати, сме се нагледали на разни схващания. Има и изключително подготвени, внимателни вещи лица, които не се поддават на натиск и, за съжаление, има и обратната страна на монетата.

Считаме, че е дошло крайно време това да се разчисти, но и също така трябва да се предприемат действия – това сега извън законодателната уредба, за привличане на повече вещи лица. Особено извън столицата проблемът с вещите лица е много сериозен. Вярно е, че този проблем се наблюдава само в определени сфери на науката – така да кажем, областите, за които съда обичайно няма нужната компетентност.

Например, съдебно-технически експертизи, свързани с компютърни програми, ИТ, достъп до социални мрежи – това е изключително тежък проблем, който обаче расте, защото все повече неща се случват онлайн и значението там нараства. Това вече тук е въпрос към висшето образование в България, подготовката, финансовите условия и т. н. – апропо, за финансовите условия, като представител на адвокатското съсловие, ще кажа, че – дали е добро или лошо, на вас ще предоставя да си направите заключения, но фактите са, че напоследък все по-често възнагражденията на вещите лица в пъти надвишават адвокатските възнаграждения по дела. Това не знам до колко е добро, като развитие.

Само ще кажа, че има актуална тема, знаете, със служебните защиты, има позиция на съветите, които призовават към активни стачни действия. Това е също съществен въпрос. В адвокатурата ние не сме го сложили, мислехме да го предложим в срока преди заседанието като отделна точка, защото мислехме,

че – може би ще се стигне до някакво съгласие. Но имаше изследване на Института за пазарна икономика в тази връзка, че в България на глава от населението се позволява да плаща правна помощ в размер на 59 евро цента на човек – вече в евро се смята, в евро! На човек и година българската държава разходва за правна помощ 59 едро цента, с което е някъде на дъното на Европейския съюз. Има други държави, които харчат няколко, дори десетки евро на човек, като Холандия например. Дали и как това точно да се развива, също е въпрос на много сериозни дискусии в рамките на адвокатурата, защото на нас, например, като адвокатска организация, ни прави впечатление, че самата държава не прилага абсолютно никакъв контрол относно това на кои лица да се отпуска правна помощ. Смятаме, че на това трябва да се обърне внимание така, че да се намали броя на получателите, т. нар. реципиенти, защото в момента данните сочат, че далеч не всеки, който получава правна помощ, се нуждае, т. е., може сам да си позволи да си плати адвокат. Така, че наистина тези, които се нуждаят, в крайна сметка да получават по-адекватна, по-качествена правна помощ, което неминуемо минава през – само да довърша, което преминава задължително и пред повишаване на ставките, които се дължат на адвокатите, които са вписани в Регистъра.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Понеже тръгна от точката за вещите лица да говорим за проблемите на адвокатурата, по отношение на правната помощ голям проблем е злоупотребата с правна помощ. Защото има лица, които са нарицателни и имат по 300-400-500 дела, съдии – ето, г-жа Николова много добре знае, съдии, които си правят отвод.

Отделно от това, по отношение на това кой има право на правна помощ, Бюрото отпуска правна помощ на лица с критерии линия на бедността 638 лв./човек. Това са изключително уязвими лица. Що се касае до правна помощ когато вече има висящност на процеса в досъдебно производство или на етап съдебно производство, там критериите са още по-сложни, защото зависят от волята на съдията. Тъй като аз работя правна помощ, мога да ви кажа моите преки впечатления. Обикновено съдиите гледат да не допускат правна помощ.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Моето впечатление е обратното.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не допускат правна помощ, защото, влизайки в процеса на един адвокат на гражданин, се усложнява производството, защото адвоката води компетентно производството, прави доказателствени искания, възражения и едно производство без адвокат съдията може да си го приключи в рамките на едно съдебно заседание, докато назначения адвокат усложнява производството.

Отделно от това, знаем как се допуска тази правна помощ – с една декларация по чл. 83, ал. 2, където редицата няма изключително никаква актуална информация! Аз ежедневно, давайки консултации в Регионален център, проверявайки през Бюрото за правна помощ гражданите, извинявайте – но парадокса да няма данни за неговия трудов договор, да няма данни за неговото социално подпомагане, но да ми каже той семеен или несемеен – това е парадокс! При положение, че там получават база данни от десет държавни институции! И ние говорим за обективност при определянето на едно лице дали е материално затруднено или не! Критерият, когато допускат или недопускат правна помощ на такива лица, е брой членове на семейството! Той може да има 16 апартамента, те това не го знаят, но когато представи пет акта за раждане изведнъж той става правоимащ!

Друг е проблемът вече, че с тази правна помощ, която директно постъпи в Бюрото за правна помощ, специално в Софийски районен съд има съдии, които казват, че не се допуска такава правна помощ, задължително прекратяват производствата. Само на разположение на един състав през тази година имам две такива прекратени производства, които са отменени след частни жалби от Градски съд. Но за какво говорим. Значи, това лице губи една година в такива административни производства безсмислени, само и само, за да може да докаже, че този адвокат, един държавен орган, му е допуснал правна помощ и този адвокат има право на процесуално представителство на лицето. Ние трябва да докажем на съда, че това е така.

Много са проблемите, много са проблемите, но конкретно, понеже влезнахме в темата, аз не смятам, че по начина, по който адвокатските колегии в страната ... */шум в залата/* ... проблема, е правилна, защото – ето, аз съм

адвокат, всеки ден ходя в съда, всеки ден ходя по районите, извинявайте – сега в момента сме минали на едно беззаконие по отношение на гражданите заради това, че ние, адвокатите, искаме достоен труд. Ти много добре знаеш */към Емил Георгиев/*, че един адвокат, който се е вписал в Регистъра за правна помощ, го е направил по собствена воля.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Така е.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Т. е., знаем кой за кой работи, знаем по каква наредба му се заплаща труда и да каже, че сега изведнъж – те, не протестираме ние, адвокатите, а протестират адвокатските съвети. Извинявай, в момента в Софийски адвокатски съвет има само един адвокат по наказателно право и той не е в Комисията по правна помощ. */шум в залата/* В момента комулациите не вървят, в момента предсрочното освобождаване не върви, в момента не се привличат лица, като обвиняеми и няма как с това се ходи на мярка, но хората, които не работят наказателно право, няма как да го разберат това. И в момента се стига до парадокса – задържат се непридружени непълнолетни, районните знаят, че адвокатите стачкуват – изобщо не уведомяват Съвета. Пишат се едни заповеди за задържане. Лицата се задържат без да имат право на адвокат, без да се срещат с адвокат. Задържат някое лице по обвинение за извършено престъпление, той казва, че иска служебен адвокат и има право – по някои престъпления са задължителни да има служебен адвокат. И се стига до положение, че те не го привличат като обвиняем, защото няма кой да му осъществи защитата, и ги пускат. Това ли е начина, по който един адвокат трябва да си защитава правата?! Нали го правим с идеята за достоен труд с достойно заплащане, за да може да упражняваме правата си, за да може да се квалифицираме нон-стоп, за да сме полезни на гражданите?! Конституцията изрично го казва – упражняваш си правата по начин, по който не вредиш на правата. Утре и съдебните заседатели – и те ще кажат и нашите 20 лв. са там, а да не говорим – оставете, на тази плоскост, на този протест са нашите адвокатски пари. Аз не казвам, че – наистина е унизително. Защото отиваш в Бюрото, представяш един отчет и някакъв държавен служител ти казва – аз няма да ти платя това. Ама аз от теб пари не съм получава цял живот, на мен ми

плаща Бюрото. Те, хората, си ги имат като лични пари, които ги разхвърлят на тоя и на она.

Но, замислете се. Ето, вчера – комулация няма. Прокурорът пита защо ги няма адвокатите, .../шум в залата/... интерес. Ама какво говорим – в такива производства идва съдията, идват съдебните заседатели, идва прокурора, идват вещите лица, идва подсъдимия или какъвто е в процесуалното качество в какво стъпва. И всичко това са разходи. Да не говорим, ако дойде осъдения, който идва за комулацията си и конвой го докарва от Затвора – Охрана на съдебната власт. Значи, 10 човека се „разкарват“, защото адвокатския съвет е казал – не, не, това не ти е работа, ще ги протестираме. Ти казваш – нещата ще се урегулират, ще се случат. Как ще се случат?! Категорично г-жо Кисьова заяви – сега и веднага да се промени Наредбата, сега и веднага да влезе в сила. Министъра каза – да, има пари, но от 1 януари. Какво означава това – до Нова година адвокатите ще протестират и няма да влизат в зала?!

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Не, не. Не. Аз подозирам, че много по-оперативно ще се разрешат нещата, но ти имаш преки впечатления, да кажем, в наказателно-правната страна. От гражданско-правната съдилищата с удоволствие предлагат активно правна помощ. И аз го разбирам, защото някой път по дела може да се нагледаш на страшни неща на непредставявани от адвокати страни и на съда просто му идва в някакъв момент – границата на търпение се изчерпва и адвоката там ти действа, като един филтър, подпомагащ съдебния представител. Защото – знаеш, какви жалби, какви молби се пишат по всяко време.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Може ли да кажа – извинявайте.

/Говорят едновременно./

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Като им е важна темата, да представят предложение за разглеждане. Да, да внасят.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Искам да обобщя. Първо, благодаря на Лисичкова и на Георгиев – наистина, това беше безкрайно полезно, независимо, че не е по темата на т. 1. От това, което чувам – първо ще се изкажа и тогава ще ти дам думата.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: За вещите лица да кажа.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Изслушахме ви достатъчно, в момента правя обобщение.

Още веднъж благодаря, защото е изключително важно за обществото. От това, което чух и се надявам всички внимателно да са слушали, това е изключително важна тема и честно казано очакват от вас, двамата, да пуснете за следващото заседание, както каза в началото на своето изказване г-н Георгиев, подготвят материал. Това е важно, ако трябва ще му отделим един ден, много добре ни вкарайте в темата за пореден път и очаквам материал по този въпрос.

А сега моля да вървим по същество на т. 1. Искаше думата, Таня, давам ти я по предложението по отношение на начина, по който предложих да се гласува – много силно да участваме в тази работна група. Заповядай.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: В подкрепа, смятам, че трябва ГС-ВСС да участва активно с оглед – много добре помните на тази маса лица, които отдавна участват в ГС-ВСС. Имам предвид – не се сещам коя министърка беше на правосъдието, когато каза, че след като е встъпила в длъжност.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Ахладова.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Да. Тя каза, че не е намерила нито един работен протокол.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: После ѝ ги занесохме, направи работна група, имахме заседания.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Благодарение на ГС към ВСС. Затова смятам, че ГС към ВСС има експертизата и може.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: И Дерменджиева го каза; Да, и ние всеки път пращаме една гора хартия, както се казва, материали, носим и доказваме. Последният път направих – по друга линия участвах, имах маса материали, копирах ги и ги занесох, беше пък на зам.-министър Павлова; Една гора хартия носим, защото никой нищо не намира; Трябва да се осъществи личен контракт с министъра и ще ви кажа защо – имам съмнения, те не са случайни. В администрацията на МП има хора, които не са за нашия съвет.

Администрацията е овладяна от хора, които – да не изброявам имена, но не са от нашите и когато ние пратим нещо, то отива в коша. Така, че са прави тези хора, като казват, че не са видели нашите писма.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Други изказвания – не виждам. Аз ви предлагам към решението, освен да се изпрати старата ни разработка, да добавим актовете – те са по Наредбата.

/Говорят едновременно./

МАРИЯ КАРАГЬОЗОВА: Акта, в който ясно предлагаме нов закон.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да. Заедно с тази разработка, която правихме, като приложение, за да докажем необходимостта от закон и да подкрепим министъра.

ХРИСТО КОЛЕВ: Само да допълня, г-жо Дерменджиева, имаше и разработка на ВСС на тази тема по програма ОПДУ, която също е изпратена до Народното събрание за упражняване на законодателна инициатива. Там е анализирана цялата европейска практика от всички държави, изготвена необходимост от закон за вещите лица. По-голяма от тази разработка.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Именно. И ние го гласувахме.

/Говорят едновременно./

МАРИЯ КАРАГЬОЗОВА: Акта да се изпрати до министъра и конкретно до заместник-министъра Кинчева, и да я поканим.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, до министъра. Ако я поканим, да – ние ще я поканим. Това, което предлагам е първо да си вземем решението какви приложения ще направим, да се изпрати до министъра и до двете зам.-министърки, като накрая в решението: „И да се осъществи среща“, така че да имаме ход с решение, че може да изискаш такава среща.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Може да поканим ресорния зам.-министър и да каже те как виждат процеса на законотворчество; Нашият следващ съвет е точно когато хората са отпуска. Ние това решение може да го вземем в следващо. Но това решение, с което ще отиде материала и нашето изискване да ни включат в работната група, трябва да е с отделно решение. А това, че ще го поканим, това е следващо решение; А не може ли да не е по пощата – поискайте

среща и го занесете – връчете го – Не знам административно как – Много лесно; Може да го изпратим с допълнително решение: „И да се осъществи конкретна среща.“; То връчването е добре, но е хубаво да има, примерно, входящ номер – някаква следа; Именно; И в тази връзка, искане за работна среща в рамките на министерството.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Две решения ще вземем, с две точки в един акт. Давайте текста, „По т. 1 от дневния ред, ГС към ВСС подробно разгледа информацията от изказване на министър Георгиев и взе следните решения: Изисква/изпраща искане за включване на представители на ГС към ВСС в работната група по създаване на закон по дейността на вещите лица, като прилага“ – как беше, Христо, на ВСС документа?

ХРИСТО КОЛЕВ: Проект по Оперативна програма „Добро управление“, приключил през 2019 г., изпратена в НС за упражняване на законодателна инициатива, както и на МП.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да. И след това, следващото приложение, което ГС-ВСС е потвърдил. И следващо приложение е работата на работната група в границите на ГС-ВСС за доказване необходимостта от създаване на закон – ще го изпишем, както сме го написали в решението, това да е приложение. И вече т. 2 – казвайте.

/Говорят едновременно./

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: С оглед икономия на време, да се поиска среща с министъра за обсъждане на нашето искане. Това е; Добре. И отделно – Мария?; Не, не. По-добре ние да отидем там – Добре; Ако ни поканят; Целият ГС-ВСС дори, за да види, че изобщо това е една общност, която има представителство; И когато да се изпрати до кого акта, да се впише изрично до зам.-министър Спаска Кинчева; А защо не до двете? Да не се засегне другата? По-добре до двете. Дали е тя?; Няма да се засегне, ние си имаме причина. Тя ще е ресорната; По-добре до двете.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да преминем към гласуване на акт на ГС-ВСС със следния текст:

„Гражданският съвет към ВСС подробно обсъди информацията от изказване на министър Георгиев, публикувана в БТА на 5 юни 2025 г. със заглавие „Готови са законодателните промени за вещите лица, ще се подготви и отделен закон, каза министърът на правосъдието Георги Георгиев“, и взе следните решения:

Отправя настоятелно искане към министъра на правосъдието, за включване на представители на Гражданския съвет към ВСС в работната група по създаване на закон по дейността на вещите лица, като подкрепя решения на Пленума на ВСС по пр. № 12/30.05.2019 г., т. 60 и по пр. № 1/23.01.2020 г., т. 19 относно одобрен **Аналитичен доклад за действащите модели на експертизите и организацията на работата на вещите лица в българската и европейската нормативна уредба, изготвен по проект „Усъвършенстване модела на съдебните експертизи“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ и с бенефициент Министерство на правосъдието, приключил през 2019 г., изпратен в Народното събрание за упражняване на законодателна инициатива и на Министерство на правосъдието.**

Гражданският съвет към ВСС поддържа становищата си, изразени с актове № № 153/28.01.2022 г., 177/03.02.2023 г. и 199/26.01.2024 г., както и належащата необходимост от създаването на отделен закон за вещите лица.

Предлага на министъра на правосъдието и на неговите заместници среща с представители на Гражданския съвет към ВСС за обосновано представяне и обсъждане на искането за изготвяне на нов, отделен закон за вещите лица.

Изпраща акта на министъра на правосъдието и на неговите заместници, ведно с приложенията, по компетентност.

Актът да се предостави за заседание на Пленума на ВСС, за сведение.“

Гласуване: „за“ – 13, „против“ – няма, „въздържали се“ – няма.

Приема се с пълно единодушие.

Продължаваме, но пак казвам – Лисичкова и Георгиев, заедно или поотделно, ще пишете по темата. Това е важна материя.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Това сега ли действа?; Да, сега се случва; Ако искате след 2 седмици да е заседанието; Притеснително е, че смесват правната помощ с особеното представителство. Тук сме юристи, приключи работната група с предложенията да бъдат индексирани възнагражденията съобразно инфлацията и пазарните условия, от адвокатските среди смесват особеното представителство с правната помощ; Това ще го напишете; Да, и другия парадокс – в момента, в който обявиха стачката, министъра вкара за съгласуване с Министерство на финансите тези изменения, които работната група миналата година, адвокатския съвет предложи три изменения на Наредбата; Да, нека, ако имате какво да кажете, го напишете; А защо да няма извънредно заседание; Нека да има извънредно заседание след 5 дни или когато искате.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Някой друг има ли нещо друго да каже – не виждам някой да дава знак.

Т. 2 от дневния ред – информация за съставен Инициативния комитет по учредяване на награда в памет на съдия Мария Ангелова. За тези, които може би са пропуснали, на 1 ноември м. г. по предложение на ГС-ВСС, което беше предложение на нашата организация БАВЛЕК, се учреди тази награда. Има Инициативен комитет, които имаха задача да изготвят определени критерии по искане на ГС-ВСС по наше предложение, не просто да съществува, а да има критерии. И сега, след като сме дали това предложение, учредили сме, ние носим и отговорност от развитието и действието на това какво се случва, и в момента точката е да се докладва и се запознаем с този материал. Давам думата на г-жа Желязкова – заповядайте.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Здравейте, колеги! Ние сме подготвили един малък доклад, надявам се да сте запознали така, че да бъдем по-експедитивни.

За извършените дейности първо. Избран е участник в Комитета от името на ГС-ВСС, попълнен е състава. Изготвени са Правила за работа, изготвени са Критерии за номинации.

Предстоящите неща, които смятаме да направим – избор на представляващ Инициативния комитет само с представителни функции, публикации в БТА, тъй като, когато реализирахме това събитие, на което част от вас бяха, след това медийния отзвук беше голям. Написана е статия, пак имаше статия за продължаване дейността на Инициативния комитет със само положителни отзиви. До нас не е достигало нещо от някой, който да има някакъв вид обструкции по въпроса.

Подготовката на документи за първата номинация, утвърждаване на номинацията, подготовка на почетна грамота, която да връчим на избрания номиниран. И вече организационно нататък – дата и час за връчване на наградата, предлагаме да е в навечерието на 1 ноември, т. е., в Деня на будителите. Има списък с участниците, с който може да се запознаете и Правила за работа на Инициативния комитет.

Ние сме отворени, ако имате някакви други ваши предложения и несъгласия, да ни напишете по въпроса. Това е наша инициатива, но след като ангажирахме и ГС към ВСС, вие може да имате някакви други предложения или друго становище относно Правилата.

Критериите за номиниране сме изброили – да е практикувал на територията на Област Хасково, тъй като се познават местните хора; безкористност при изпълнение на служебните си задължения; да се ползва с доверието и авторитета на колегите си; да е човек на правото – тъй като въпросът е юридически, наградата е за принос в правосъдната система.

Тук вече сме посочили и имейл, на който може да ни пишете по отношение на Наградата, ваши становища – отделен имейл. Ако имате предложения или мнение по доклада, бихме искали да ги изпратите в писмен вид.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: А дали ще направите номинация в други сектори?

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Ние не целим да поощряваме всички. Идеята е добрият пример да следваме. Не сме мислили по този въпрос. Ние бихме искали да поощрим доброто. То, за лошото няма нужда, то си е достатъчно, за съжаление.

/Говорят едновременно./

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Имам едно предложение да обмислите. Последният критерии ми звучи много абстрактно и дайте да го уточним – „Да е човек на правото“!? Може би да изброите, че се отнася за такъв-такъв-такъв.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Имате предвид да е какво в правото?

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Смисълът е такъв – да е от юридическа професия.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Може би да се адаптира в стил да е: „Кандидати за наградата могат да бъдат юристи от различни области на правото – съдии, прокурори, преподаватели“ примерно.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Ние сме го описали това – в нашето решение го има.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Това е хубаво, но защото така остава критерия...

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Може и журналист да е.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: И от академичните среди.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Колежке Лазарова, в списъка с участниците са изброени всички, които до тук сме преценили да бъдат включени в Инициативния комитет. Те не са само от самата съдебна система, включили сме нотариуси, юрисконсулти.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Въпросът бе не кой е в Инициативния комитет, а кой може да бъде номиниран. Какъв е кръга, характера на номинираните.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Журналисти, работещи в областта на правото.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Някак си да се адаптира самия критерии, за да бъде по-ясно.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Добре, напишете го това предложение, за да може да го обсъдим.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Какво ще го обсъждате, направо го запишете.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Няма какво да го обсъждаме, сега ще го решим. Много е важно, след като ГС-ВСС се ангажира с него – има решение. Ние сме длъжни да имаме отношение и в крайна сметка, както се казва, да контролираме някои въпроси.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Добре, слушам предложенията – затова и обсъждаме въпроса. Ние сме отворени.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Там, където има изброяване кои са възможните професии на хората, да се включи и журналисти, работещи в област правосъдие.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Добре, нека да го има в акта, Мария, за да мога и аз да го представя по-официално.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Ще го включим, Поли. Първа точка трябва да е по предложението на Богдана – тази точка от условията да е конкретизирана, защото тя в момента нищо не значи. Да бъде човек на правото – някой може да го разглежда да бъде справедлив, като право – справедливост.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Разбирам вашите аргументи.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, в такъв смисъл. И второто, следва да се добави в кръга на възможните номинирани, освен всички, които имат юридическо образование и практикуващи юридическа професия.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Журналисти и активни граждани.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Разследваща журналистика.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Това за активните граждани – много разширява кръга, Мария. Ние се стремим това да бъде юристи, не изобщо за всички. „Активни граждани“ също е много разтегливо понятие.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Защо!? Това също е в областта на правото. Както сега, например бащата на това загинало дете издигна толкова много инициативи, които са свързани със законодателство. И отива на ГС-ВСС, защото е точно разширено.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Това е прекалено разширено, прекалено разширено.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ами, хайде да гласуваме дали е прекалено разширено. Защото един човек, като гражданин, може да иницира много неща.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: По-смислени.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Добре, ще ги включим. Нека всеки да се изкаже.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Ако смея да се уточня. Първата ми идея бе дали да не направим две категории – юристи и други.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Не, не – само юристи.

/Говорят едновременно./

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Идеята ми е да не ги правим задължително всяка година.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: То го има това в Правилата.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Може някоя година да се случи от юристите да няма никаква активност. Т. е., наградата да е една пък да може.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: То може да не е всяка година.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Точно така. В смисъл да не ги правим задължителни.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Това е предвидено, колежке.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Това го има.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Наградата не се връчва всяка година, само ако има достоен кандидат, за който всички са се съгласили.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, да.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Може да е учител от училище – много неща.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Да го направим тогава: „За човек, допринесъл за развитие на правото.“

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: „И в полза на обществото.“

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: „Иницирал гражданска позиция“.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Не, да го конкретизираме – „човек на правото – човек, допринесъл за развитието на правото“, т. е. не е задължително да е

професионалист. Всеки човек, който е допринесъл достатъчно за развитие на правото, смятаме, че е достоен. Може да е и научен работник.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Колеги, вие разсъждавате, но ние гледаме Хасковска област.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: В Хасково има всички видове хора.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Няма преподаватели и т. н.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Защо да няма?!

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Няма нито университет, нито факултет. Има само Медицински колеж.

/Говорят едновременно./

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Може да има преподаватели, които са от Хасково; Нали човек е родом от там; Не да е практикувал на територията на Хасково; Не го разширявайте, за да не се „изплиска“; Според мен прекаленото разширение няма да е в полза на наградата; Беше казано: „юристи от различни области на правото, журналисти и...“; „... и активни граждани, допринесли“; допринесли или работещи“; „допринесли за развитието на правото“; Да, чудесно; Да, ето това е.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: А тази точка, на която обърна внимание Богдана Лазарова, Пенка Велинова даде предложение – кажи!

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: То е същото: „допринесли за развитие на правото“.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да. Ето, това е критерия – да се смени. Всъщност не само право, а лице, „допринесло за развитие на правото“.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Това е по-приемливо.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Да; Това е; Да.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, и показва каква е целта. Други изказвания по тази точка – не виждам. Да преминем към гласуване.

Колеги, моля да гласуваме акт на ГС-ВСС със следния текст:

„Гражданският съвет към ВСС изслуша доклада на БАВЛЕК, относно състава на Инициативния комитет (Комитета), проекта на Правила за работата

на Комитета и Критериите за номиниране на носител на Награда в памет на съдия Мария Ангелова, приема същия и прави предложение за допълнение:

Предлага критерия „Да е човек на правото“ да се допълни по следния начин: „Да е човек на правото – юристи от различни области на правото, журналисти и активни граждани, допринесли за развитие на правото.“

Актът да се изпрати на Комитета, по компетентност.

Актът, ведно с доклада на БАВЛЕК, да се предостави на Пленума на ВСС, за сведение.“

Гласуване: „за“ – 13, „против“ – няма, „въздържали се“ – няма.

Приема се единодушно.

Преди да преминем нататък, пак казвам – моля ви, пишете по тази ваша тема /към *Татяна Лисичкова и Емил Георгиев*/!

Преминаваме към т. 3, която е т. 3.1 и т. 3.2. Това са относно предложенията за промяна на Глава XVIII в Закона за съдебната власт (ЗСВ) и за необходими промени, касаещи наказанията „глоба“, предвидени за конкретни престъпни състави в Наказателния кодекс и т. 3.2 – на основание постъпило писмо от АПБ за промяна на състава – това вече ви го докладвах предварително.

По отношение на т. 3.1 това е резултат – така може да се докладва, от нашите съвместни дейности и всичките усилия, които сме полагали. Министерството на правосъдието е готово със законопроекта за промени в ЗСВ, Наказателно-процесуалния кодекс и съответната наредба и съответно това е входирано от 9 юни във ВСС, преди днешното заседание. Мисълта ми е, че това извлечение по пр. № 10 от заседание на от Комисията по правни въпроси към Пленума на ВСС, проведено на 28.04.2025 г. – искане за становище за промяна в Глава XVIII в ЗСВ, не е нужно да го изчитам цялото, надявам се, че вие сте го прочели. По-важното е, че изразява предварително положително становище по направените от САОСВ предложение за изменение и допълнение на ЗСВ, като прави предложение за допълнение на разпоредбата на чл. 340а, ал. 2, т. 5, с уточнението, че съдебните служители полагат труд по втори трудов договор единствено в друг орган на съдебната власт.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Искам да благодаря на всички организации да подкрепата още миналата година, защото в крайна сметка това излезе от ГС-ВСС до голяма степен. Намери място в проекта на ЗСВ, Министъра го изпрати, ВСС върна обратно съгласувателна процедура и се надявам да мине и на гласуване. Благодаря на всички организации за подкрепата!

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Нали сме за това – в полза на всичките. В тази връзка искам да кажа на г-жа Лисичкова. Преди малко, като говореше за 20-те лева на съдебните заседатели, ние имаме победа – „качили“ сме ги на 50 лв.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Аз искам да се изкажа по тази тема в т. разни. Това, че са минали във ВСС нищо не означава, защото няма резултат!

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, но имаме движение по въпроса, работи се.

Преминаваме към т. 4 – разни. Ако имате нещо извън типичните организационни въпроси, сега му е мястото.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Аз искам да предложа на вашето внимание две теми, които – много се извинявам, но ми беше много натоварено и сега не успях едната да я предложа. Искам да ви кажа, с оглед на това когато правим заседание, да разгледаме не само тяхната точка, но най-вече да преценим дали да ги разглеждаме, защото аз мога да си внасям каквото си искам.

Едното е това, което направих, като тема в моето предаване, както и предни пъти мога да изпратя линкове да ги гледате. Поводът тръгна от усилията на правосъдния министър да правят промени общо за статута и функциите на арбитражите, както той го нарече „имотната мафия“ и да се ограничат тези фалшиви гаражни арбитражи. В моето предаване имаше представени редица мнения, които очертават един доста по-голям кръг от необходими промени, за да се регулират тези неща, отколкото това, което правосъдния министър обяви, че внасят като предложение. И може би затова си струва систематизирано да видим, защото – тук проблемът какъв е, на този етап той вече ги е внесъл в Парламента. Трябва да се провери дали те няма да успеят до лятната ваканция да ги гласуват и тогава да направим необходимостта. При всяко положение

няма нужда в Министерство на правосъдието (МП) да ги пращаме, защото те вече са отишли в Народното събрание (НС). Моята идея е това – да се систематизира какво внасят те, това го има на сайта на МП, и да систематизирам, според това, което юристите казват, какви предложения още да речем те предлагат, пък те не са включени на този етап. Това мога да предложа.

Действително е много сериозен въпроса, действително има много случаи за използване в частна, лична полза – така да кажа, на тези арбитражи. Действително се ползва една поредица от фалшиви решения, включително с неверни данни и всичко останало. Аз съм систематизирала четири нива. Докато Министъра във всичките си изказвания останаха само на най-ниското ниво – това са имотни измами най-често на възрастни граждани. Аз съм ги систематизирала – следващото по-горно ниво е измама на общини посредством поредица от такива, „каскада“ от такива арбитражни решения, фалшиви с неверни данни на разни „гаражни“ и особено ат хок арбитражи. Посочила съм пример, понеже кмета говори пред мен, вече има „ужилена“ община – Чирпан, която е „вътре“ с над 20 мил. лв. с такава „каскада“ от арбитражни решения. Това е следващото стъпало.

Третото – пак казвам, че Министъра остана на нивото на гражданите, на най-ниското. Третото стъпало, за което сме дали пример там, това е отнемане на бизнеса – как в рамките на 6 месеца с една поредица от такива фалшиви и неверни арбитражни решения най-често на арбитражи ат хок, може да се отнеме бизнес. В рамките на 6 до 8 месеца.

И последното, най-високо ниво, е вече прането на пари.

Т. е., това е най-общо схемата. Пак ви казвам, доколкото се е останало само на първото ниво и част от нещата, които се посочиха като необходими и лесни за осъществяване на регулация някаква, те не са включени – това е едното, което предлагам да помислим и въобще дали да го гледаме. И пак повтарям, с оглед на това да видим как се движи в Парламента.

Вторият проблем е много, много, много сериозен и никой не знае как да го реши. Както се вика, ако започнем да говорим, ако сметнете, че е

необходимо да започнем да говорим по него, пак е нещо. Някъде преди година и половина направих едно предаване за проблеми с тези момчета и момичета, които работят в т. нар. „кол-центрове“ – Гледахме го; Тях ги съдят.

Какъв е проблемът. Проблемите са няколко, защото – резюмирам, за тези, които не са гледали. Част от кол-центровете, които се занимават – не всички, далеч съм от мисълта, че всички кол-центрове, но част от тях, които се занимават с финансово инвестиране, се оказват чисти финансови пирамиди, на примера на Понци схемата. Всичките са от този кръг – те са пет големи гнезда с много фирми, оказват се собственост на израелски граждани, бивши служители от Мосад /*“Институт за разследване и специални задачи” – израелска разузнавателна агенция*/. Те „хващат“ наши момчета и момичета – даже и без висше образование, буквално след езиковите гимназии, основно от езикови гимназии, които се представят като немски или английски граждани, или едн-какъв-си – който какъвто език говори – френски, испански и т. н., и лъжат съответните граждани, например немски – аз правих за немско говорящи – Германия, Австрия, но имаше френски, английски, испански и т. н. Схемата на работа е такава – например, първите няколко пъти, в рамките на седмица или две, 250-300-400 евро ги карат, тук за един месец ще ги удвоим и т. н. И наистина първите 2-3 пъти им ги връщат – те не им ги дават, като пари, но в една сметка, до която ти имаш достъп, виждат, че парите ти са се удвоили, докато „клъвнеш“. И на третия път, като вкара някой 50 хил. евро или нагоре се прекъсва комуникацията и си до тук с парите.

Това е схемата, която те правят. „Бръмчали“ са – аз взех примера с немско говорящите, в Германия и Австрия, оказва се, че тук има грешка и на нашата прокуратура, и на немската. За съжаление не можеш да възразяваш. Това, което ми направи впечатление, изнесох. Почти никъде не са търсени, не са арестувани, не са разследвали и след това съдени израелските граждани, които са на върха на тези пирамиди. Един единствен от всички, това в Австрия, е осъден на 4 години – толкова и нашите деца, като изпълнители. Всичките ги съдят на по 4 години, 4 години и няколко месеца. И когато преполовят присъдата, имат право да подадат за предсрочно условно освобождаване,

всички подават. И примерно, някой дошъл, взел си е частен самолет от Австрия и си се е прибрал в Израел. А другият *.../шум в залата/...*, който се предполага, че е на високо на тази схема, е хванат в САЩ, дори не е приключило разследване, службите са сключили някакво споразумение с него, изкопчили са каквато информация има и са го пуснали да си отиде.

Защо го казвам това. Тези, които са присвоили парите, не са били обект. Най-лесно хващат нашите, малките, тези, които са на най-ниското ниво изпълнители – нашите деца. Защото там имаш IP-адрес, знае се кои – гласови данни се познават, лесно ги хващат. Какъв е проблемът. Те очевидно са знаели. Аз съм далече от мисълта, че малките не са знаели. Имали са 2-3, които са се измъкнали от схемата, бивши служители в кол-център. И те казват, че буквално на третия ден си наясно какво правиш и ти стои въпроса дали оставаш да го правиш, защото ти дават добри пари – те са им давали 3 500 - 4 000 заплата + бонус от сумата, която докарат. Или напускаш – единия каза, че има семейство и решил, че се маха от това. За това, което те са вършели, те ги екстрадират един по един или по групи – в Германия основно е хваната, разследват ги, съдят ги – на около 4 – 4,5 години ги съдят всичките горе-долу.

Оттук нататък възниква големия проблем, за който искам да ви кажа и да помислим. Единият проблем, който се сочи е, че нашата прокуратура тук е била длъжна да разследва, пък не ги е разследвала, че престъпления – да не цитирам аз законите и НПК, че престъпление, което изцяло или частично е извършено на територията на България, нашата прокуратура е длъжна да го разследва. Данните сочат, че, за да им е по-лесно, те прекратяват тук и оставят там германците каквото искат да правят. Нали това е едното.

Но, проблемът възникна оттам нататък. Хубаво, за това, което са извършили, тези деца са осъдени и те си излежават – там хлабаво няма, както се вика, в немските органи. И оттам нататък тези деца, които още на процеса са поискали – повечето от тях са поискали да си излежат в България присъдите, проблемът настъпва когато те излезнат от там. Защото на съдебна фаза немците са предявили към нашите деца, към всяко едно от тях, пълният размер на сумите, с които са излъгали и съда им ги е присъдил. А те са взимали една

заплата плюс бонус – и това е доказуемо, защото това е регистрирано в договорите, в НАП и т. н. Тук не мога да отворя въпроса, не съм проследила делата дали адвокатът си е свършил работата или не, защото там е било момента – най-вероятно ги е представил тези документи, но не съм гледала делата.

Проблемът е когато те излезнат – те са си изтърпели наказанието за това, което са извършили. Но излизайки всеки един от тях излиза с по 1, 2 или 3 мил. евро присъдени, които не можеш нито да ги обжалваш, нито да ги намалиш по никакъв начин, защото край! Те са неплатими – не той до края на живота си, децата и внуците му не могат да ги изплатят! И излиза, че тези деца са обречени само на два варианта, като излезнат – или до края...

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Пълнолетни ли са – Пълнолетни, нали казах, че са завършили езикови гимназии.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Да довърша, вариантите са два. Единият – или той до края на живота си + децата + внуците му ще живеят само на минимална работна заплата, защото горницата се запорира, или си казват, че и без това са се научили да правят измами, напускат, отива например в Дубай и продължават. Те нямат среден вариант! Това са неплатими суми – всеки го знае!

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Добре, защо не се редуцира тази сума спрямо тежестта; Не може да се редуцира; След като имаш вече произнасяне на немски съд, нищо не можеш; Говоря преди произнасянето – защо такъв им е подхода там. Хипотетично говоря, ако на фирмата е 100 мил. и са били 30 човека; Конкретно за неговите деяния с щетата, която е нанесъл на немските граждани, те му събират – 300 евро, 500 евро, и това е деянието, и съобразно него се носи наказателна отговорност. Защото не може да достигне 3 мил. евро; Т. е., това съобразено ли е, затова зададох въпроса; Това е измама, измама е; Очевидно не е съобразено, защото големите пари са ги взели тези, които са отгоре на пирамидата.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Ние не може да ревизираме това, което съда е казал. Въпросът е какво правим с тези неплатими борчове. И майките са ходили, срещнали са се с Министъра на правосъдието, опитват се нещо, защото

в България все още не е влезнал – знаете колко пъти върнаха закона за личния фалит. Знаете колко пъти писахме, че не става и т. н., и до тук никой не знае какво да прави. Пак казвам, майките – те не са юристи, но се опитват да намерят някакво решение, но да речем, ако се събере държавата и реши, че някаква частична амнистия по отношение на размера, да речем – те това са разговаряли с Министъра на правосъдието дали не е възможно. Но никой не дава ухо на апелите им по някакъв начин да се реши.

Ето, това е казуса. Ако решите, че има „мегдан“, да го обсъждаме.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Говорим за граждански, това не е – то затова е неизпълнимо; Единствено варианта, по който може да се мисли, е по отношение на закона за финансовите инструменти и изпълнение на чуждестранни съдебни решения. По този закон, тъй като те са осъдени в Германия и да кажем немския НАП или както се казва там, предявява претенция пред българската държава чрез българския съд за признаване на чуждестранното съдебно решение и събиране на тези документи. Едно от задължителните условия по този закон, за да бъде осъден българския гражданин, да започне да ги заплаща чрез нашия НАП на немския НАП, е това деяние да е наказуемо по нашия закон и да има съразмерност на това, да е бил защитен в производството в Германия и тези граждански иски или щетата, която е била, да е била предявена. И ако той отговаря на първо, второ и трето – край; А кумулативни ли са тези – Да; Е, това е много важно; Е, най-вероятно са изпълнени; Това деяние е наказуемо и по нашия НК, колегите знаят, че това си е измама. Щетата, съобразно отговорността, която носиш, е съобразно размера на деянието и щетата, която е нанесена – аз не виждам измъкване от това; Затова питам дали е кумулативно; То това е проблема – никой не иска. Те са си виновни, излежали са си. Тук говорим за това, че са несъбираеми тези суми по размера на нашите заплати и нашите доходи. Обричат се две поколения след него; Тази схема я има и в България, имам такъв случай.

/Разказват различни примери от практиката си, сходни с проблема, който се поставя, като тема за следващо заседание на ГС-ВСС, каква е

нормативната уредба към момента в нашето законодателство по въпроса и каква е уредбата по фалита на гражданите в Германия./

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Колеги, предложението ми е наесен пак да помислим дали изобщо да го обсъдим, дали бихме имали някакви идеи и тогава да решаваме, защото за 2 седмици няма да го измислим и решим. Много е тежък проблема, нарочно ви го поставих, ако някой отнякъде прочете или види някъде да е решен по аналогичен начин, тогава есента да го гледаме.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Спасително, не за тези, които вече са сгресли, така да се каже образно, а за тези, които не са – една широка обществена изява – информация, по този въпрос как ще дължиш еди-колко-си милиона до гроб. Просто за в бъдеще други деца да не правят тази грешка.

/Говорят отново за различни случаи на въвлечени в измами служители./

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Една информационно-образователна програма; Да, за тези, които още може да се спасят; Да, нещо трябва да се направи; Мисля си, че по БНТ трябва да има предаване на тема правосъдие; Да, това всеки може да го направи; Да, имаше такива неща някога.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Колеги, нека да обобщим. Богдана Лазарова, ако прецени, за арбитражите дали е подходящо – пишеш. Надявам се вие */към Татяна Лисичкова и Емил Георгиев/* да пишете по другата тема.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Аз затова поставих въпроса дали да обсъждаме темата за арбитражите. Ако решите, че е важна.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВА: Да направя предложение по въпроса за арбитражите, защото ние също го наблюдаваме, следното уточнение. Мина обществено обсъждане – на Стратегии.БГ има изготвен от Министерството законопроект, но не внесен в Парламента. В ОСА ни прави впечатление, че Министъра много амбициозно се отнася по въпроса, най-вероятно и защото това е и политически благодатна тема и го поставя в добра светлина. Проблемът с арбитражите наистина е много сериозен, в момента в нашата кантора имаме много неприятно дело с неоткриваем арбитраж. От тази гледна точка законопроекта, който беше поставен на обществено обсъждане, е много

неамбициозен. Ние дадохме становище по този въпрос, ще видим до къде ще го докарат и какво в крайна сметка ще влезе в Парламента.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Може да представиш тук и вашето предложение.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Те се опитват да дадат повече възможности на Върховния касационен съд (ВКС), но той може да контролира арбитражните решения само в хипотезата на отмяна, т. е., то е особено, извън-инстанционно производство, там не се проверява правилността на решението. Ние бихме били много за ВКС да действа, като контролна инстанция, контролно-отменителна, обаче веднага си представяме съпротивата, която ще дойде от ВКС. Обаче това, с арбитражите, трябва да има някакво решение.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Колеги, понеже и Емилия Николова иска да сподели по разгледана тема какво се случва, нека преди това да се уточним. Ориентираме се за арбитражите – от две страни може да се пише. След това – за правната помощ също от две страни. Христо Колев подготвя важни неща също. Затова предлагам следното: да определим дата за редовно заседание – 18 юли. Ако има готовност за тези важни теми и колегите ги напишат, тогава определяме 27 юни. Затова – редовно заседание на 18 юли и по тези важни въпроси ще имаме заседание на 27 юни.

/След уточняването на датите за следващите заседания Александър Николов, който е упълномощен да представлява и СОПС, се изключва от онлайн връзката и напуска заседанието. Говорят едновременно./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Г-жо Николова, заповядайте.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Както всички си спомняте, ГС-ВСС предложи на ВСС да се обсъди възможността за повишаване на възнаграждението на съдебните заседатели, като текста „с минимум 20 лв.“ да стане “с минимум 50 лв.” Има акт на Пленума на ВСС, че подкрепят предложението за промени на чл. 73, ал. 4 от ЗСВ. Подкрепят. Но всъщност докато не се промени ЗСВ и там да се впишат тези 50 лв., дотогава всичко остава в сферата на пожеланията и добрите намерения.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Действат 20 лв.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Действат 20 лв. докато не се промени ЗСВ. Затова аз предлагам ГС-ВСС да предложи на ВСС решението, което той е взел, сега – с предложенията на ВСС за промени в ЗСВ, да се включи и текста за промяна на чл. 73, ал. 4 от ЗСВ. Защото докато не се промени закона, нищо други няма да се случи. А те така или иначе са приели – подкрепят това предложение. Добре, след като го подкрепят, то е изпратено на министъра.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: То е изпратено на министъра; Министърът е този, който има законодателна инициатива; Може би да поискаме – искане до МП, отговор от МП какво е направило министерството по изпратеното еди-кога-си решение на ПВСС с решение на ГС-ВСС; По тази преписка очакваме отговор директно; Да, обратна информация; А не е ли възможно, заедно с текстовете, които прави сега ВСС за промени в ЗСВ, да се включи; Те само за изборите правят; То не ги прави ВСС, те само предлагат, те предлагат както ние сме го приели; МП трябва да изготви законопроекта и да го внесе; Да, както ние сме го предложили; Ако искате, с днешен акт да запитаем МП какво е предприело във връзка с решението на ВСС, цитираме го, по предложението на ГС-ВСС – и него цитираме; И може да питаме дали ще бъде включен в тези изменения; Не „дали“, а „кога“!; Дали е включено, ако не – кога; Ама не – да го включат, да настояваме да го включат!; Ние не можем да ги задължим да го включат, те трябва да решат.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Колеги, предлагам, че поддържаме своето решение, подкрепяме – в смисъл а е ясно, че още веднъж сме го гледали, че поддържаме и питаме би ли било възможно с промените, които така-така-така и молим да ни дадат отговор по същество – нали така, отговор по същество искаме.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Настоятелен отговор; Има ли възможност и настояваме за промени.

ЛЮБКА ПЕТРОВА: Като говорите всички и е трудно онлайн да ви следим. Но когато поддържаме нашето предходно решение, обсъждали сме, може би е добре, че не „бихме искали“, а „настояваме“.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, „настояваме“. Благодаря, г-жо Петрова, благодаря. „Настояваме“ това е думата.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: „Настояваме в настоящия проект за изменение и допълнение на ЗСВ да бъде включен и текста за промяна на минималното възнаграждение на съдебните заседатели за не по-малко от 50 лв./ден.“

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, много благодаря. Да, точно така, както каза г-жа Петрова, с днешен акт. Да, това е в т. организационни въпроси – т. 4.1. Има ли други изказвания във връзка с този акт, който предстои да гласуваме във връзка с предложението и подсецането от Емилия Николова – не виждам.

Колеги, гласуваме акт на ГС-ВСС със следния текст:

„Гражданският съвет към ВСС изслуша доклад от председателя на Съюза на съдебните заседатели в България относно приетия Акт № 221 на ГС-ВСС по пр. № 106/13.12.2024 г. за промяна в чл. 73, ал. 4 от ЗСВ, касаещ минималното възнаграждение на ден за съдебните заседатели. Предложението в акта гласеше: „да се извършат промени в чл. 73, ал. 4 от Закона за съдебната власт, като се запише, че минималното възнаграждение на съдебните заседатели не може да бъде по-малко от 50 лв. /петдесет лева/ на ден“ и бе изпратено на вниманието на Пленума на ВСС, ведно с приложените мотивирани становища на Асоциация „ФОРУМ“ и Съюза на съдебните заседатели в България. В решение по пр. № 3 от 30.01.2025 г., т. 18, Пленумът на ВСС изпраща същото на министъра на правосъдието по компетентност.

В тази връзка, ГС към ВСС настоява в настоящия проект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт да бъде включен и текста за промяна на минималното възнаграждение на съдебните заседатели за не по-малко от 50 лв./ден, а именно **да се извършат промени в чл. 73, ал. 4 от Закона за съдебната власт, като се запише, че минималното възнаграждение на**

съдебните заседатели не може да бъде по-малко от 50 лв. /петдесет лева/ на ден.

Актът да се изпрати на министъра на правосъдието, по компетентност.

Актът да се предостави в заседание на Пленума на ВСС, за сведение.

Приложения към акта: Акт № 221/13.12.2024 г. на ГС-ВСС и извлечение от пр. № 3/30.01.2025 г., т. 18, от заседание на Пленума на ВСС.“

Гласуване: „за“ – 11, „против“ – няма, „въздържали се“ – няма.

Приема се единодушно.

Колеги, има ли друго в организационни въпроси?

ТОДОР БАЛАБАНОВ: Бих искал по темата за вещите лица по компютърните експертизи. В моя бранш заплатите вече са 10 хил. лв. и няма колега, който да се подложи на това, което се случва в някои съдебни процеси. Аз самият съм бил притискан много силно, обяснявал съм се и за тези години, в които съм експерт, съм бил на ръба да отида и да си подам молба да ме освободят. Мои колеги вече се отписаха, а други влезнаха в болница от притеснения след заплахи. Като каже на съдията, че е заплашван, той отговаря, че това е субективно усещане, защото другите не са имали чувство да са заплашвани, но колегата влезе в болница.

Ние имаме един огромен проблем, защото не сме юристи. Влизаме в зала, където всички са с юридическо образование – ние сме на чужд терен. Когато решат всички да си защитят само техните позиции, включително и съдията, ние оставаме „на вълците“. Колегата преживя един-два пъти такова нещо и каза, че повече никога не иска да стъпва, като се има предвид, че се явява само по граждански, където са доста по-спокойни. Чувал съм, че по наказателните е много агресивно. Особено има адвокати, които не могат да си защитят юридически позицията и тогава започва един натиск върху вещите лица.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Защо не сигнализирате адвокатските колегии? Това трябва да е урегулирано в закона

ТОДОР БАЛАБАНОВ: Защото нямаме този опит. Аз, например, съм се опитвал и отговорът от съответната адвокатска – адвокатата казал, че аз лъжа, че не ме е заплашвал.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Моето впечатление е, че съдиите масово защитават вещите – т. е., от вас зависи. Много е рядко съдията да е по-скоро инертен или пасивен, когато се приема експертиза и примерно има по-остри и критични въпроси на едната от страните.

/Говорят едновременно./

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Проблемът с вашите експертизи е, че честно казано много от нещата, които излагате и давате като заключение, не всички адвокати могат да ги разберат и просто некомпетентността те я компенсират с агресия. Това във всички аспекти се среща.

ТОДОР БАЛАБАНОВ: Да, но искам да кажа, че ние сме на чужд терен и когато човек преживее едно такова нещо, загуби си съня, апетита, да се притесняваш – получавал съм заплахата, че ще лежа 3 години в затвора – за какво?! Какво съм направил, че да лежа 3 години, че и ще ми се обаждат, и когато кажеш, че си заплашван – ами, то е субективно.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Напротив – подаваш сигнал!

/Говорят едновременно./

ТОДОР БАЛАБАНОВ: Има някои области, в които няма експерти, няма например в по-особени области, като авиацията. Там нямаме експерти и се започва търсене в транспортните факултети, идват колегите, имат експертиза, изпращаме този и този, но после се обаждат и питат какво да правят. Истината е, ако това продължи, има много колеги, които са с моята експертиза и не искат да им се споменава името в молба за отвод. Все пак съм от по-серт хората и се опитвам да окажа отпор. Но все пак, след като са ме докарвали до това три пъти – да трепериш и си казваш, че е по-добре да отидеш в деловодството и да си пуснеш молба да се махнеш.

/Говорят едновременно./

ТОДОР БАЛАБАНОВ: Само да кажа нещо последно – дали ще е възможно с този закон да се засегне и регистъра за вещите лица за тези, които с

години не се появяват. Защото имам проблем, например, не мога да влезна през служебния вход, защото не мога да докажа, че съм вещо лице – нямам карта, защото преди 4 години ми казаха, че се прави регистър и няма да издадат карта.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Ето, това е голяма тема; Може да се развие; Но тези вещи лица, които са се отказали, да кажат защо са се отказали; Не, те никога няма да кажат; Те са стресирани; Те нямат куража да продължат работата и няма да излязат; И това се случва в София, а в провинцията е още по-зле; Мислете за защита и трябва някой да събере кураж и да застане на страната; Ще ви кажа и друго – обикновено един съдебен състав по дадена материя работи в две вещи лица. И ако вие сте в списъка с неудобните, това е психологическа атака, за да се откажат; Предполагам защо така се е случило, за да дойдат „удобните“ вещи лица, да са може да дойде целената експертиза; Аз не го знам, но това не означава, че някои не се възползват; Стигало се е до ситуация да иска адвокат със себе си, за да го защитава; Е, може ли да се отиде с адвокат в съдебна зала да защити вещо лице.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Колеги, моля да се изслушваме. Г-жа Петрова, заповядайте.

ЛЮБКА ПЕТРОВА: Колеги, това са изключително важни теми, на които ГС-ВСС трябва да обърне внимание – за правната помощ, за вещите лица и за съдебните заседатели. Предложи се да се работи по законодателни промени и да участваме в тези групи.

Като съдия, не ми е приятно – знам, че има такива случаи и не ми е приятно всички съдии да бъдат поставени под общ знаменател. Това е изцяло в практиката на съда при работата с вещи лица, назначаването на особени представители или допускането на правна помощ. Може би са единици и съжалявам, че колегите се сблъскват с подобни лоши практики в съда. И по този повод разсъждавам, че освен промяна в законодателството, която обикновено всеки иска всеки път, какво може да се направи сега веднага. Защото в крайна сметка ние имаме някакви норми и за да могат тези норми да бъдат прилагани еднакво всъщност най-важен е човешкият фактор. И шест пъти да изменим закона, ако нямаме добрата воля да се прилага еднакво и

предвидимо, няма да постигнем никакъв ефект. Затова една от мерките, които предлагам и може би това до следващото заседание на ГС-ВСС да формулираме, е едно писмо до НИП, който да включи в обучението си на младшите съдии или може да направи отделно такова обучение за това как се работи с вещи лица, защото те пробягват по тази тема в графата „Доказателства и доказателствени средства“, но тук говорим за нещо, което наистина и психологически трябва да се обсъди.

И затова как и какви са – специално внимание да бъде отделено върху допускането на правната помощ и особените представители. Защото моите впечатления по административните дела, знаете, при нас има изключително голямо количество бежанци, изключително голямо количество чужденци – затворници, това, което колегите масово правят и считам за добра практика, е да не допускат всеки път правна помощ или да назначават особен представител, като преценяват не само достатъчните средства, които лицата получават, но и необходимостта от гледна точка на правосъдието да участва такъв особен представител. Сега, дали това ще отиде в крайност и ще се получи нещо, като да „претупаме“ процеса или пък, когато нямаме особен представител, или пък обратно – ще назначим особен представител така да си пазим нещата, това – пак казвам, е въпрос на това как лично всеки съдия прилага закона.

Но моето предложение е да помислим по един такъв текст до НИП или да говорим с тях, защото трябва да направим нещо, което веднага да почне да работи. Докато чакаме законодателни изменения, които не знаем кога и как ще се случат, мисля, че трябва да постигнем реални мерки. Благодаря.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: И за благодаря, г-жо Петрова. Това, което предлагате – то е като продължение и допълнение, за което говориха и адвокатите. Направете го в писмен вид и веднага ще го – ясно е, че се натрупаха много неща и по тази тема. Пак казвам, трябва да се подготвят предложения. Подгответе целия текст за гласуване, за да не губим следващия път време – половин страница и предложението.

Има ли други предложения?

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Да кажа накратко във връзка с това, което казахте вещите лица да отидат с адвокат. Аз лично не бих допуснала адвокат, защото той няма – няма как вещото лице да идва адвокат. Няма място адвокат в такъв процес, защото ние допускаме на свидетели понякога, защото адвоката може да ги съветва дори с някой въпрос може да се уличи в престъпление. Т. е., в този случай той би могъл да замълчи. В смисъл допустимостта на участието на адвокат при свидетелстване е само в тези хипотези само когато свидетеля иска да се посъветва с него дали евентуално не може да се възползва от това свое право – говорим за наказателния процес.

А вещото лице – то по принцип е длъжно да говори само истината, то там е трета страна, обективна. Няма личен интерес. Защо да го допусна с адвокат?! Съдът в някаква степен може да упражни контрол в залата.

/Говорят едновременно./

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Защо да изменяме закона, като той може да отиде и да подаде сигнал; Е, как да подаде сигнал, като те може да го съдят за набеждаване; Знаете ли по делата колко често се използват скрин-шотове на чатове; Показаха ми как чат, който си пишем – отгоре изписва Вашия номер и с едно натискане дава панел с който Вашия номер мога да го подменя с друг номер и утре вече тази комуникация между мен и Вас става между мен и другия човек – и това го използват по дела; Това е невербална комуникация, която по някакъв начин влияе на съдията; Това дава възможност да се допускат доказателствени средства по този начин; Е, може ли съдията да се позовава само на един чат по вайбър; Е, случаите в практиката са колкото хора, толкова и случаи.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Колеги, темите са много и се натрупаха неща. Да уточним датата за следващото заседание – 27 юни по темите за правната помощ и арбитражите. Съгласни ли сте – не виждам възражения. Ако нещо се случи, тогава ще имаме заседание и на 18 юли.

Колеги, много благодаря на всички за участието. Пак казвам, ако има нещо извънредно – пишете и действаме. Закривам заседанието на ГС-ВСС за днес.

Заседанието на Гражданския съвет към ВСС приключи в 11:29 ч.

**СЪПРЕДСЕДАТЕЛИ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС:**

**/п/
СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА**

**/п/
ЕВГЕНИ ИВАНОВ**

*Протоколирал: /п/
Валентина Тесовска,
технически сътрудник на ГС - ВСС*